

religionsfrihet og minoritetsrettigheter i Kina

Koen Wellens

Norsk senter for menneskerettigheter

Universitetet i Oslo

total mangel på religionsfrihet i Kina?

- 2006: to protestantiske prester dømt til 3 års fengsel for ulovlig trykking og distribusjon av bibler
- 2006: to katolske prester dømt til 9 og 11 måneders fengsel for ulovlig å forlade landet da de reiste til Roma på pilegrimsferd
- i 2006 var 70% av de politiske fangene i Tibet som man kjenner til munk og nonner
- i 2006, i den muslimske Xinjiang provinsen, ble det utstedet et dekret som forbyr skolebarn og studenter under 18 år å faste og delta i seremonier under Ramadan perioden
- 2007: Chi Jianwei blir dømt til 3 års fengsel for "gjennom en kult å undergrave lovens implementering" etter de fant Falun Gong brosjyrer hjemme hos ham

- Shanghai 2007 undersøkelse: 300 millioner sier de er "troende i en eller annen form for religion"
- offisielt: 85.000 godkjente religiøse steder, 300.000 geistlige hvorav 120.000 er tibetanske munk og nonner
- Kina er landet i verden hvor det trykkes flest bibler
- hvert år reiser 10,000 kinesiske muslimer på pilegrimsferd til Mekka
- på den første "Verdens buddhistkonferanse" i Shanghai i 2006 uttalte lederen for den statlige administrasjonen for religion at Kina ønsker å være et sterkt buddhistland
- styreleder for Det kinesiske folks politiske rådgivende konferanse uttaler 5. mars 2008: "religionene kan spille en viktig rolle for å fremme sosial harmoni"

**Kulturrevolusjonen 1966 – 1976: effektivt
forbudt mot religiøs praksis, templer og kirker
ødelagt**

1980-tallet: Deng Xiaoping:
liberalisering og tro på at
modernisering vil få religion
til å forsvinne

grunnloven fra 1982

- "borgerne i Folkerepublikken Kina nyter religionsfrihet"
- "staten beskytter normal religiøs aktivitet"
- "Ingen har lov til å bruke religion i aktiviteter som forstyrrer den offentlige orden, skader folks helse, eller blander sig i det statlige utdanningssystem"
- "religiøse organisasjoner skal være fri for utenlandsk dominans"

Tibetansk Buddhisme oppfattes som en trussel
grunnet linken religion og etnisk nasjonalisme

sterk styring av religiøs praksis

- kun offisielle religiøse organisasjoner tillatt:
  - Buddhisme
  - Islam
  - Taoisme
  - Katolisisme
  - Protestantisme
- ”State Agency of Religious Affairs”
- ingen aksept av utenlandsk innblanding
  - Paven
  - Dalai Lama
  - misjon
- total kontroll med religionenes interne anliggender
  - godkjenning av religiøse steder og aktiviteter
  - godkjenning av geistlige
  - kvoter i klostre
  - kun godkjent trykking av religiøse tekster
  - kontroll med religiøs opplæring

lære om Buddhas og kommunistpartiets fortreffelighet

problemer for menneskerettigheter

- innblanding i interne forhold
- ofte utforutsigbar implementering
- forfølgelse av katolsk undergrunnskirke
- fengsling av deltakere i illegale husmenigheter
- frykt for nasjonalisme: sterke begrensninger for tibetanere og muslimske mindretal
- ofte nådesløs undertrykking av ikke-tillatt religion (Falun Gong)
- Kina bryter flere internasjonale konvensjoner
  - FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (art. 18 (religion) og 27 (urfolk))
  - Barnekonvensjonen

rettigheter til etniske minoriteter i Kina

etniske minoriteter i Kina

- 56 offisielt anerkjente etniske grupper Kina, 55 + 1 (han-kinesere)
- nasjonale minoriteter utgjør 9.44% i 2005, eller 110 millioner mennesker (5,4 mill. tibetanere, 8,4 mill. uigurer)
- bor på 50% av Kinas territorium, spesielt vest i Kina: tynnbefolket og fattig
  - Xinjiang / Øst-Turkestan
  - Tibet
  - Mongolia
  - Mantsjuria
  - Sørvest Kina

mange av disse minoriteter har hatt en historie med statsdannelser eller andre former for politisk uavhengighet

intern kolonialisme?

- folkegrupper ble integrert i Kina gjennom militærmakt
- utnyttelse av ressurser i minoritetsområder uten at den lokale befolkning tar del i gevinsten
- ikke effektivt autonomi system: kommunistpartiet dominert av han-kinesere som bestemmer alt
- politikk med flytting av han-kinesere for å konsolidere områdene og løse overbefolkning
- stigende sosiale/økonomiske forskjeller mellom minoriteter og han-kinesere
- ineffektiv beskyttelse av minoritetskulturer
- få positive tiltak: barnebegrensning og ekstra poeng i skolen

religionsfrihet i Tibet

- ikke-aksept av Dalai Lama som religiøs skikkelse
- kampanje for "patriotisk utdannelse" i klostre
- begrensning av antall munk og nonner i klostre
- kampanje for ateisme blant lokalt statsansatte og deres familier
- forbud mot deltakelse i religiøse aktiviteter for studenter og statsansatte
- statlig innblanding i religiøse forhold:
  - reinkarnasjoner
- stengning av utallige ikke registrerte klostre og "problemklostre"